

LA PETITA HISTORIA

de "CAL CONDE"

● Les darreres dècades del segle passat són una època de gran activitat urbanística a Lloret. Moltes cases velles són enderrocades i al seu lloc se'n construeixen d'altres o bé són edificats solars verges, ja sigui els guanyats al mar seguint la línia del passeig Verdaguer dissenyat per l'arquitecte Martí Sureda o els que es van definint cap a l'interior.

● El passeig de Mossèn Cinto quedà enmarcat, per ponent, per la nova Casa de la Vila, edificada el 1872, segons el projecte del propi Sureda i de l'arquitecte Fèlix d'Azcuà, i per la part de llevant, per la Casa Garriga, alçada l'any 1887. Els carrers que anaven agafant caràcter i categoria eren el de Joan Durall i la Rambla de Romà Barnes. A ells donaven les façanes de les cases senyoriales, d'americans retornats i d'hisendats. Contràriament a la situació actual, al cantó del mar hi donava l'eixida de les cases; es a dir, el darrera. Poc més enllà hi rebotia ja el mar que, en algunes ocasions, quan hi havia temporal, descalçava els fonaments de les tàpies i muralles i les feia caure. El desnivell on acabava la terra forta i on començava la platja era conegut per "Sa Pallissada" —segurament agafant el nom d'unes obres de defensa a base de pals (una palissada) fetes a l'acabament de l'Edat Mitja. La gent hi tirava les escombraries. Amb el temps, el mot "palissada" a Lloret, esdevingué sinònim d'abocador.

● També agafà caràcter, per aquest temps, el carrer de Sant Pere, perpendicular a la platja i anomenat així segons sembla, perquè era la via d'anada al santuari de Sant Pere del Bosc. Entre les cases alçades en aquesta època n'hi hagué de veritable categoria. Val la pena de recordar amb admiració l'actuació d'excel·lents mestres d'obres, autors dels projectes, per exemple, Fèlix Torras i Mataró, Valentí Soliguer, Narcís Bassas, etc.

● De fet, en aquella època, els projectes de les cases no els feien els arquitectes. Aquests només eren requerits quan es tractava bàsicament d'obres d'ús públic. La disciplina arquitectònica s'estudiava a l'Escola de Mestres d'Obres de Barcelona, que estigué vigent des de 1859 a 1872. Els mestres d'obres que s'hi formaven resultaven un entremig entre arquitectes i enginyers, per una banda, i constructors i paletes per una altra. Durant tot el segle XIX van mantenir el dret i la capacitat de projectar edificis menors, és a dir, les construccions particulars, rurals i, àdhuc, industrials. El saber d'aquells mestres d'obres anava molt lligat a la pràctica, a l'ofici, a la repetició d'uns determinats models establerts (casa de veïns, casa d'estiueig, nau de fàbrica, etc.) i a la integració dels avenços tècnics. No tenien massa preocupació per les innovacions. Practicaven una arquitectura eclèctica, simple, acadèmica, i en els seus treballs sabien aprofitar bé la capacitat expressiva dels materials.

Per a l'obtenció del títol de mestre d'obres calia presentar un projecte a manera d'exercici de revàlida. El catedràtic de composició proposava un tema que l'estudiant havia de resoldre en sis hores com a

avantprojecte. Després, tenia un mes per a realitzar el projecte. Entre els projectes d'aquest tipus que es conserven arxivats figura, per exemple, el d'una "Estación de ferrocarril suponiéndola en un pueblo rural que tiene poco movimiento de pasajeros, pero que puede proporcionar un regular exportación e importación", del lloretenc Fèlix Torras i Mataró, de 1866. A l'Arxiu Municipal de Lloret hem trobat força obres projectades per Fèlix Torras. Una de les seves obres fou precisament la Casa Font "Cal Conde", "Can Piuet", com vulgueu dir-li del carrer de Sant Carles n.º 10, avui en fase de conversió en seu del Museu Municipal de la Vila.

DETALL DE L'ARTÍSTIC BARRI DE FERRO DE L'ENTRADA

● La Casa Font fou contruïda l'any 1877. Ignorem si en el mateix emplaçament existí abans alguna casa vella que fou prèviament derribada. En tot cas, sí que sabem que cent anys abans, el que ara és el carrer de Sant Carles, i per tant, totes les cases que el van formar, no eren res més que un gran camp que figurava a nom de Joan Durall. Ben entrada la segona meitat del s. XIX és quan aquests terrenys es van parcel·lant i edificant. Per exemple, veiem com es donen també permisos d'obres per a cercar horts a partir de començaments de 1873 en el sector del "quintà d'En Pla" que devia sagregar-se de la propietat del Mas Pla, situat avui arran de carretera de Tossa, precisament en procés de restauració i habilitació com a restaurant. Els permisos es donen a Francesc d'a. Comas, que edifica una casa (26 de març de 1873), a Bonaventura Durall Barnés, que cerca un hort (20 agost), a Pio Cabañas (20 agost) per a la mateixa finalitat, igual que novament a Bonaventura Durall (27 agost) i Pau Cabañas (30 setembre). Tots ells, insistim-hi, en el sector del "quintà d'En Pla". Com que la propietat dels Pla estava al costat de l'esmentat camp de Joan Durall, hem d'entendre, que mentre en un es començaven a cercar solars, en l'altre succeïa igual o bé ja s'hi edificaven les cases i s'iniciaven els carrers. Es, doncs, el cas de la Casa Font. El propi Nicolau Font i Maig, el 3 d'abril

de 1877 obtenia també permís d'obres per a cercar l'hort del carrer Torrentó. Estem, doncs, en el temps de l'expansió de Lloret carrer de Sant Pere amunt. D'altra banda, recordem que hem trobat, en la relació d'abans, un Pio Cabañas, de si saben o no llegir i escriure, de cap a finals del segle passat —1880 ó 1890— figuren residents al carrer de Sant Pere núm. 30 i 34 respectivament, Josep Cabañas i Puig, i Pio Cabañas i Surís. La casa de Pius Cabañas, per els lloretencs d'una certa edat, direm que era aquella on després hi hagué l'administració de correus fins que es constrí l'actual edifici al carrer Oliva. Avui el lloc està ocupat per uns magatzems comercials. L'hort de la casa de Pius Cabañas i Surís donava al carrer de Sant Carles, just al davant de "Cal Conde", és a dir, la casa de Nicolau Font, i tocant també la finca que destinada a caballeries i a jardí tenia al mateix Font a l'altra mà de carrer.

● De "Ca l'Avi Piu" —com era conegu-

da la casa— a "Cal Conde" hi havia, doncs, ben poca distància. Això pressuposa, evidentment, una relació entre les diverses famílies veïnes, i ens porta a no estranyar que la família Cabañas i la família Font resultessin emparentades, donant com a resultat els Cabañas Font, després de la mort del Sr. Nicolau. Recordem, de passada, que Nicolau Font, anomenat per la seva fortuna "El Conde" —si bé no tenia cap títol aristocràtic—, és l'home que adquirí la finca de Sant Pere del Bosc, abans pertanyent al poble, en motiu de les lleis de desamortització de l'època d'Isabel II. Sembla que li aconsellà aquesta compra el seu parent, llavors Alcalde Agustí Font i Surís. Nicolau Font morí el 7 d'abril de 1908, després d'haver millorat, amb esplendidesa, la finca de Sant Pere. Fins i tot, en el camp literari, aconseguí la col·laboració del poeta Mn. Jacint Verdaguer per a reformar els goigs de Sant Pere i arrodonir el Cant a la Creu. Verdaguer, que vingué a Lloret l'any 1898, s'hostatjà precisament a la casa Font del carrer de Sant Carles.

(CONTINUARA)

Joan DOMENECH i MONER